

PUBLICAȚIA TEMATICĂ NR.3

FORȚA DE MUNCĂ ÎN MEDIUL RURAL ȘI INCLUZIUNEA SOCIALĂ

UNIUNEA EUROPEANĂ

Textul acestei publicații are doar scop informativ și nu implică răspundere juridică.

Informații suplimentare despre Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale și Unitatea de Sprijin a Rețelei pot fi accesate pe Internet:

www.madr.ro; www.rndr.ro

USR: Departamentul de Publicații, Aprilie, 2012

© RNDR, 2012

Reproducerea textului este autorizată cu condiția menționării sursei.

CUPRINS

ABREVIERI	2
PREZENTARE.....	3
INTRODUCERE	5
PRIMA PARTE: INSTRUMENTE PNDR 2007-2013 ADRESATE OCUPĂRII FORȚEI DE MUNCĂ	7
CADRUL GENERAL PRIVIND FORȚA DE MUNCĂ ȘI OCUPAREA ÎN MEDIUL RURAL ÎN ROMÂNIA	8
INSTRUMENTE PNDR 2007-2013 ADRESATE OCUPĂRII FORȚEI DE MUNCĂ DIN MEDIUL RURAL	10
Măsurile PNDR 2007-2013 cu impact asupra ocupării forței de muncă și incluziunii sociale	10
Egalitatea șanselor și nediscriminarea-obiective orizontale ale PNDR 2007-2013.....	13
A DOUA PARTE: PLANIFICAREA CA METODĂ DE ÎNVĂȚARE SOCIALĂ	15
PLANIFICAREA CA METODĂ DE ÎNVĂȚARE SOCIALĂ PENTRU OCUPAREA FORȚEI DE MUNCĂ	16
Cadrul conceptual privind Integrarea aspectelor sociale în ciclul unui proiect.....	16
Abilitarea (empowerment) și dezvoltarea umană.....	18
Principiile abilitării (Empowerment).....	19
Integrarea aspectelor sociale în ciclul unui proiect generator de noi locuri de muncă	21
Rolul parteneriatului local în dezvoltarea comunității	24
EXEMPLE DE SUCCES.....	25
Modernizare drumuri și străzi în comuna Șinteu	25
Suc de mere ecologic din hiiuma, Estonia.....	29
Sprijinirea incluziunii sociale a grupurilor vulnerabile din mediul rural din Ungaria	31
Sprijin pentru tinerii vulnerabili din insulele Orkney	33
A TREIA PARTE: PRIMA ÎNTÂLNIRE A GLT 5 ”FORȚA DE MUNCĂ ÎN MEDIUL RURAL”	35
PRIMA ÎNTÂLNIRE A GLT 5 „FORȚA DE MUNCĂ ÎN MEDIUL RURAL”	36
Metodologia de funcționare a GLT 5	36
Rolul Unității de Sprijin a Rețelei	38
Membrii GLT 5 și agenda primei întâlniri	39
Prezentarea rolului și a obiectivelor GLT 5	41
Probleme identificate și soluții propuse.....	41
GLOSAR / BIBLIOGRAFIE.....	45
GLOSAR.....	46
BIBLIOGRAFIE	50

ABREVIERI

AM-PNDR	Autoritatea de Management pentru PNDR
APDRP	Agenția de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit
CE	Comisia Europeană
CNC	Comitetul Național de Coordonare
DADR	Direcțiile pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală
DGDR	Direcția Generală de Dezvoltare Rurală
GAL	Grupul de Acțiune Locală
GL	Grupuri de Lucru
GLT	Grupuri de Lucru Tematice
GLL	Grupul de Lucru LEADER
INS	Institutul Național de Statistică
MADR	Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale
PAC	Politica Agricolă Comună
PNDR	Programul Național de Dezvoltare Rurală
PNS	Planul Național Strategic
REDR	Rețeaua Europeană de Dezvoltare Rurală
RNDR	Rețeaua Națională de Dezvoltare Rurală
UE	Uniunea Europeană
USR	Unitatea de Sprijin a Rețelei

PREZENTARE

Publicația “Forța de muncă în mediul rural și incluziunea socială” face parte din seria de publicații tematice realizate de Unitatea de Sprijin a Rețelei Naționale de Dezvoltare Rurală și continuă seria publicațiilor tematice anterior prezentate: Publicația tematică nr. 1 “Înființarea și organizarea Grupului de Lucru LEADER și a Grupurilor de Lucru Tematice” și Publicația tematică nr. 2 “Bune Practici și Inovare”.

Acestea sunt realizate pe baza activității Grupurilor de Lucru Tematice formate din membri RNDR și reprezentanți ai AM-PNDR care prin analize și prin diseminarea rezultatelor activității lor contribuie la tratarea eficientă a specificului zonelor rurale și a nevoilor PNDR 2007-2013, precum și la dezvoltarea mai echilibrată a zonelor rurale.

Publicația tematică nr. 3 „Forța de muncă în mediul rural și incluziunea socială” se adresează instituțiilor și organizațiilor interesate de acest subiect: administrații locale, autorități centrale, organizații neguvernamentale, grupuri de acțiune locală, grupuri de lucru tematice etc.

Publicația tematică “Forța de muncă în mediul rural” este structurată în trei părți:

PRIMA PARTE: Instrumente PNDR 2007-2013 adresate ocupării forței de muncă și promovării incluziunii sociale în mediul rural este formată dintr-o scurtă prezentare a cadrului general privind ocuparea forței de muncă din mediul rural din România și a instrumentelor PNDR 2007-2013 prin care se sprijină ocuparea forței de muncă și incluziunea socială în mediul rural.

A DOUA PARTE: Planificarea-metodă de învățare socială prezintă aspecte relevante privind integrarea aspectelor sociale în ciclul unui proiect și exemple de proiecte de succes finanțate prin programe de dezvoltare rurală care pot servi drept inspirație potențialilor beneficiari ai PNDR.

A TREIA PARTE: Prima întâlnire a GLT 5 „Forța de muncă în mediul rural” prezintă obiectivele urmărite prin activitatea acestui grup.

Următoarea publicație tematică **“Asociere, Cooperare, Comunicare”** va apărea ca un rezultat al primei sesiuni de lucru a GLT 8 „Asociere și Cooperare” organizat de RNDR și va explora posibilitățile de aplicare și dezvoltare pe care le au conceptele de **„Asociere”** și **„Cooperare”** în contextul PNDR 2007-2013 și importanța **comunicării** ca liant al acestora.

INTRODUCERE

Având în vedere două mari fenomene cu care se confruntă România – îmbătrânirea populației și migrarea tinerilor din mediul rural – este nevoie de politici de dezvoltare rurală care să contracareze aceste tendințe, în special prin crearea de locuri de muncă la sate, dar și prin diverse programe sociale care să contribuie la menținerea tinerilor în mediul rural. În acest sens, Programul Național de Dezvoltare Rurală nu poate fi privit decât prin sinergia sa cu alte programe cu finanțare europeană, cum ar fi Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane.

Deși mediul rural ocupă 93% din teritoriul Uniunii Europene, venitul pe cap de locuitor în zonele rurale este sub jumătate din cel înregistrat în mediul urban. Din acest motiv, este tot mai greu ca persoanele instruite să fie menținute în mediul rural (Comisia Europeană, 2006).

Comisia Europeană propune reducerea acestor discrepanțe între locurile de muncă din mediul rural și cele din mediul urban, prin îmbunătățirea adaptabilității angajaților și a firmelor și printr-o mai bună instruire a forței de muncă.

La nivel european, pierderea populației rurale limitează posibilitățile de dezvoltare a satelor. Cei care părăsesc mediul rural sunt în special femeile și persoanele cu un nivel mai ridicat de instruire (Saez et al., 2001), fapt care produce un dezechilibru în rândul populației rămase: un indice crescut de îmbătrânire și un procent mai ridicat de bărbați (Sancho și Reinoso, 2003; Camarero și Sampedro, 2008).

În plus, densitatea scăzută a populației este legată de scăderea cantității și a calității serviciilor sociale. Costurile acestora pe cap de locuitor sunt mai mari atunci când scade densitatea populației. În acest fel se creează un cerc vicios în care declinul înregistrat de furnizarea de servicii sociale influențează la rândul lui migrarea populației rurale spre zonele urbane, unde aceste servicii sunt diversificate și au o calitate mai ridicată.

Însă accesul dificil la un loc de muncă a fost și rămâne principala cauză a migrării populației rurale către zonele urbane (Lundholm, 2007). **Crearea de locuri de muncă în mediul rural este, în consecință, o importantă provocare pentru frânarea exodului populației tinere, nu doar în România, ci în întreaga Europă.**

Încurajarea creării de locuri de muncă mai multe și mai bune, sprijinirea integrării și participării grupurilor dezavantajate și dezvoltarea unei societăți inclusive și accesibile tuturor sunt obiectivele generale care ghidează investițiile UE (Comisia Europeană, 2006).

Incluziunea socială are la bază convingerea că tuturor ne este mai bine dacă nimeni nu rămâne în urmă iar economia funcționează pentru toți. O societate inclusivă este aceea în care fiecare se simte apreciat, diferențele sunt respectate și sunt acoperite nevoile de bază astfel încât toți să aibă o viață demnă.

Măsurile de incluziune socială sunt cele care ușurează accesul oamenilor, în special al celor din categorii dezavantajate, la diverse servicii, resurse și drepturi.

Incluziunea socială a categoriilor dezavantajate trebuie avută în vedere atunci când sunt elaborate măsuri și strategii privind ocuparea forței de muncă, pentru a nu adânci marginalizarea persoanelor vulnerabile, ci pentru a le susține în găsirea unui loc de muncă ce poate să le asigure un trai decent, pornind de la premisa că fiecare dintre noi poate contribui la viața comunității. În România, în categoria persoanelor vulnerabile sunt incluși, spre exemplu, tinerii proveniți din centrele de plasament, rromii, tinerii cu un nivel scăzut de educație sau femeile care locuiesc în mediul rural.

Pentru a primi un serviciu, un membru al unei comunități dezavantajate are nevoie de informații, de educație, de servicii de sănătate și de o locuință. De aceea, incluziunea socială înseamnă măsuri multidimensionale în domeniul protecției sociale, al ocupării forței de muncă, al educației și sănătății, cu scopul de a sprijini individul în găsirea unui serviciu.

PRIMA PARTE
INSTRUMENTE PNDR 2007-2013
ADRESATE OCUPĂRII FORȚEI DE MUNCĂ
ȘI PROMOVĂRII INCLUZIUNII SOCIALE ÎN
MEDIUL RURAL

❖ CADRUL GENERAL PRIVIND FORȚA DE MUNCĂ ȘI OCUPAREA ÎN MEDIUL RURAL ÎN ROMÂNIA

Potrivit raportului AMIGO – “Forța de muncă în România. Ocupare și șomaj”, care compară datele privind forța de muncă în decurs de zece ani (1998-2009), în această perioadă s-a produs o schimbare în rata de ocupare a populației din rural, comparativ cu cea din urban. Astfel, în vreme ce în 1998 rata de ocupare a populației de la sate de 15 ani și peste 15 ani era de 74%, depășind-o net pe cea a ocupării forței de muncă din urban (52.6%), în 2009 cele două rate sunt foarte apropiate: 55,5% în mediul rural și 49,8% în mediul urban.

Datele culese au evidențiat și diferențe în ceea ce privește distribuția pe grupe de vârstă a populației ocupate. În 1998, ponderea cea mai mare a populației ocupate din mediul urban (peste 61%) era concentrată pe segmentul de vârstă 25-45 de ani, iar în mediul rural majoritatea persoanelor ocupate (aproape 51%) aparținea grupei de vârstă imediat următoare, de peste 45 de ani.

În 2009, datele sunt asemănătoare, majoritatea populației din urban și rural fiind concentrată în același segment de vârstă, 25-

45 de ani (84,4% în urban și 64,6% în rural). Studiul mai arată că procentajul persoanelor ocupate ce au vârste cuprinse între 15 și 24 de ani a scăzut atât în urban (de la 10% la 6%), cât și în rural (de la 14,7% la 11,1%). Această scădere, corelată cu rata mare a șomajului pentru categoria de vârstă 15-24 de ani (22,3% în 2009, față de 16,1% în 1998), poate indica inadecvarea crescută la cerințele unei piețe rurale de muncă inflexibile și a unei structuri economice bazate pe agricultura de subzistență, opțiune pe care acești tineri par să o respingă din start.

Studiul mai arată că jumătate (50,3%) din populația ocupată din mediul rural lucrează în agricultură. Procentajul imediat următor este al muncitorilor necalificați (14,6%), urmat de meșteșugari și muncitorii calificați (11,7%).

În ceea ce privește șomajul, studiul relevă că persoanele cu vârste cuprinse între 15 și 24 de ani sunt cele mai afectate. În 2010, o treime din tinerii din această categorie de vârstă erau șomeri în mediul urban, în vreme ce în rural 14,5% din această categorie nu

aveau un loc de muncă. Mulți tineri sub 34 de ani lucrează însă în sectorul informal (40%), având un nivel de instruire scăzut (opt clase), nebeneficiind nici de sprijin instituțional, nici de capacitatea de acțiune pentru a căuta un loc de muncă sau pentru a începe o mică afacere. În același timp însă, angajatorii reclamă lipsa personalului calificat.

Factorii principali ai ocupării forței de muncă din mediul rural sunt cei legați de infrastructură, dimensiunea comunității, structura pe vârste și gen, starea de sănătate a populației, nivelul educațional și proprietatea asupra pământului. Factorul infrastructură este important, dar insuficient pentru creșterea nivelului de ocupare. În schimb, lipsa sa generează costuri suplimentare de participare a forței de muncă, iar investițiile în domeniu pot crea locuri de muncă. Lipsa terenului agricol împinge forța de muncă spre locuri de muncă salarizate, în schimb cei care au gospodării cu mult teren sunt mai puțin dispuși să dezvolte o întreprindere cu profil neagricol.

Structura demografică și starea de sănătate au un impact considerabil asupra ofertei și cererii forței de muncă.

O populație scăzută și dispersată reprezintă un obstacol în dezvoltarea industriei și a comportamentelor antreprenoriale. În următorii ani, se așteaptă o schimbare a tendințelor în ocuparea forței de muncă

din mediul rural din România astfel încât să se apropie de structura altor zone rurale europene și să se producă o creștere a importanței sectoarelor secundar și terțiar și o descreștere a sectorului primar.

Investiția în capitalul uman prin educație și sănătate reprezintă o cale sigură de creștere a productivității și a calității vieții în mediul rural.

❖ INSTRUMENTE PNDR 2007-2013 ADRESATE OCUPĂRII FORȚEI DE MUNCĂ DIN MEDIUL RURAL

❖ MĂSURILE PNDR 2007-2013 CU IMPACT ASUPRA OCUPĂRII FORȚEI DE MUNCĂ ȘI INCLUZIUNII SOCIALE

Unul dintre aspectele cheie ale Planului Național Strategic (PNS) este gestionarea și facilitarea tranziției forței de muncă din sectorul agricol către alte sectoare care să asigure un nivel de trai corespunzător din punct de vedere social și economic.

PNDR joacă un rol important în facilitarea transferului de terenuri între generații, pe baza dinamicii pieței, de la agricultorii vârstnici la agricultorii mai tineri și în facilitarea diversificării economiei rurale neagricole.

PNDR 2007-2013 sprijină prin toate axele și măsurile sale îmbunătățirea calității vieții din mediul rural, fiecare Axă contribuind direct sau indirect la acest obiectiv.

Axa 1 „Creșterea competitivității sectoarelor agricol și forestier” vizează, printre altele, îmbunătățirea competențelor fermierilor și ale altor persoane implicate în sectoarele agroalimentar și forestier, ca mijloc de încurajare a unui management mai bun al exploatațiilor agricole, pădurilor și unităților de procesare. Măsurile menite

să îmbunătățească cunoștințele și să consolideze potențialul uman sunt:

M 111 „Formare profesională, informare și difuzare de cunoștințe.”

M 143 „Furnizarea de servicii de consiliere și consultanță pentru agricultori”

Raportul anual de progrese PNDR 2011 arată că a fost lansat Planul de acțiune al proiectelor implementate prin măsura de formare profesională (training), informare și difuzare de cunoștințe pentru anul 2011, plan ce cuprinde 18 proiecte și este adresat tinerilor fermieri și fermierilor de semi-subzistență din toate regiunile de dezvoltare ale României.

Totodată a fost lansată procedura de atribuire a proiectelor finanțate prin Măsura 143 „Furnizarea de servicii de consiliere și consultanță pentru agricultori”. Prin această măsură sunt sprijiniți fermierii care dețin ferme de semi-subzistență.

Furnizarea serviciilor de consiliere și consultanță se va realiza individual pentru fiecare fermier pe baza acceptului acestuia fără discriminare pe criterii de vârstă, sex, rasă, origine etnică, apartenență politică sau religioasă.

Accesul la Măsura 112 „Instalarea tinerilor fermieri” este condiționat de dovedirea de competențe și calificări profesionale în raport cu activitatea pe care urmează să o desfășoare. În primii trei ani de la primirea sprijinului, beneficiarii măsurii se angajează să urmeze cursuri de formare profesională

prin Măsura 111 „Formare profesională, informare și difuzare de cunoștințe”.

Aceste măsuri vor spori nivelul de cunoaștere, informare, educație a persoanelor care lucrează în sectoarele agroalimentar și silvic și vor facilita și accesarea unor măsuri de investiții de către tinerii fermieri. Experiența legată de implementare, demonstrează că diversele măsuri ale Axei 1 influențează în mod pozitiv crearea de locuri de muncă. De exemplu, măsura 123 „Creșterea valorii adăugate a produselor agricole și forestiere a generat 5,5 locuri de muncă noi la un milion de euro investiți, totalizând 7513 locuri de muncă conform Studiului privind Evaluarea Intermediară a PNDR în perioada 2008-2010.

Axa 2 „Îmbunătățirea mediului și a spațiului rural” sprijină ocuparea forței de muncă în spațiul rural prin încurajarea diversificării economiei rurale, îmbunătățirea calității vieții în spațiului rural, menținerea și dezvoltarea activității economice și prin creșterea numărului de locuri de muncă.

Axa 3 „Calitatea vieții în zonele rurale și diversificarea economiei rurale” vizează menținerea și dezvoltarea activităților economice, prin creșterea numărului de locuri de muncă în mediul rural, creșterea atractivității zonelor rurale și dezvoltarea abilităților și stimularea conștientizării actorilor locali cu privire la importanța guvernantei locale.

Măsurile axei 3 prevăd investiții în activități neagricole productive, investiții pentru dezvoltarea activităților meșteșugărești, de artizanat și a altor activități tradiționale non-agricole cu specific local, marketingul acestora și servicii pentru populația rurală. Deși s-a observat în implementare că există un interes scăzut pentru investițiile în activități neagricole productive, meșteșugărești și de artizanat față de proiectele ce prevăd investiții în servicii care înseamnă, în general, achiziție de utilaje, totuși, investițiile care implică construcția de spații de producție sunt necesare și trebuie promovate pentru a pune bazele unei activități durabile.

Crearea de locuri de muncă pleacă de la un proces de dezvoltare teritorială integrată susținut prin **Axa 4 „Implementarea Axei LEADER”**.

Axa 4 LEADER propune o nouă abordare privind dezvoltarea rurală bazată pe principiul că resursele disponibile sunt diferite de la un teritoriu la altul, ceea ce implică și faptul că oferta și cererea de locuri de muncă sunt din ce în ce mai specifice și diferite, în funcție de contextul local.

Deși nu caută crearea directă de locuri de muncă, faptul că abordarea LEADER implică realizarea unui diagnostic al teritoriului, evaluarea avantajelor, punctelor slabe, amenințărilor și oportunităților zonei precum și definirea și aplicarea unor acțiuni adaptate, determină un impact pozitiv pe termen lung asupra ocupării forței de muncă.

EGALITATEA ȘANSELOR ȘI NEDISCRIMINAREA-OBIECTIVE ORIZONTALE ALE PNDR 2007-2013

În toate etapele de dezvoltare a PNDR 2007-2013 au fost avute în vedere promovarea egalității de șanse între bărbați și femei precum și prevenirea oricăror forme de discriminare.

La nivelul axelor au fost stabilite abordări specifice pentru a asigura respectarea principiilor privind egalitatea șanselor și nediscriminarea:

Axa 1 „Creșterea competitivității sectoarelor agricol și forestier”: măsurile din cadrul acestei axe prevăd acordarea sprijinului fără discriminare bazată pe sex, rasă, origine etnică, convingeri sau credințe religioase, invaliditate, vârstă sau orientare sexuală.

Axa 2 „Îmbunătățirea mediului și a spațiului rural”: această axă ține cont de obiectivul egalității de șanse între bărbați și femei, în diferite măsuri propuse neexistând nicio distincție cu privire la beneficiari.

Axa 3 „Calitatea vieții în zonele rurale și diversificarea economiei rurale”: având la bază analiza structurală a forței de muncă și rata șomajului, această axă încurajează intrarea femeilor pe piața muncii și creșterea numărului de femei antreprenor, femeile și tinerii fiind vizați în criteriile de selecție stabilite pentru Măsurile 312 „Sprijin pentru

crearea și dezvoltarea de micro-întreprinderi” și 313 „Încurajarea activităților turistice”.

Axa 4 „Implementarea Axei LEADER”: în cadrul criteriilor de selecție a GAL-urilor se acordă prioritate grupurilor cu reprezentare echilibrată a femeilor și tinerilor.

Totodată, se urmărește o participare echilibrată și reprezentativă în cadrul

structurilor care sprijină implementarea PNDR, cum ar fi: Comitetul de Monitorizare (CM), Rețeaua Națională de Dezvoltare Rurală (RNDR), Comitetul Național de Coordonare (CNC), Grupul de Lucru LEADER și altele. În aceeași direcție, în componența Comitetului de Monitorizare este inclus și un organism neguvernamental cu atribuții în promovarea egalității de șanse.

Participarea în cadrul RNDR urmărește promovarea constantă, sistematică și susținută a principiului egalității de șanse între femei și bărbați aplicând în același timp principiul nediscriminării privind orientarea religioasă, sexuală, a persoanelor cu dizabilități etc.

RNDR include, în calitate de membri, organizații cu preocupări și responsabilități în acest sens, care vor putea să contribuie la promovarea principiilor rețelei și totodată să beneficieze de avantajele acesteia.

Este prioritizată reprezentarea în cadrul rețelei a unor categorii de actori cu o pondere însemnată în activitatea de dezvoltare rurală cum ar fi: cei din zonele defavorizate (din zona montană dar și din alte zone cu condiții și factori limitativi în dezvoltarea agriculturii și a spațiului rural), fermierii de subzistență și semi-subzistență, inclusiv cei din satele izolate, tinerii și femeile, reprezentanții minorităților (romă, maghiară etc.), comunități restrânse implicate în dezvoltarea rurală.

**A DOUA PARTE
PLANIFICAREA CA METODĂ
DE ÎNVĂȚARE SOCIALĂ**

PLANIFICAREA CA METODĂ DE ÎNVĂȚARE SOCIALĂ PENTRU OCUPAREA FORȚEI DE MUNCĂ ȘI INCLUZIUNEA SOCIALĂ

CADRUL CONCEPTUAL PRIVIND INTEGRAREA ASPECTELOR SOCIALE ÎN CICLUL UNUI PROIECT

În contextul integrării sociale a grupurilor dezavantajate în mediul rural și a creșterii implicării comunității în luarea deciziilor, planificarea joacă un rol important, putând fi considerată o metodă de învățare socială. Un element esențial al dezvoltării rurale-locale îl reprezintă dezvoltarea umană durabilă, însemnând o dezvoltare care nu generează doar creștere economică, ci planifică și distribuie beneficiile în mod echitabil, protejează mediul înconjurător și sprijină oamenii (UNDP, 1994).

Obiectivul prioritar al dezvoltării umane durabile îl reprezintă dobândirea de capacități pentru o guvernare mai bună și include patru elemente critice:

- eliminarea sărăciei;
- crearea locurilor de muncă și susținerea existenței ;
- protejarea și conservarea mediului ;
- promovarea egalității de șanse.

Toate proiectele inițiate în contextul dezvoltării rurale-locale implică probleme multidimensionale. Potrivit definiției, dimensiunea reprezintă fiecare element al

unui set de instrumente folosit pentru a defini un fenomen.

Astfel, proiectele trebuie să aibă în vedere dimensiunile: tehnică, economică, socială și culturală, politica de mediu să permită o abordare multidimensională a proiectului.

MANAGEMENT DE PROIECT ȘI DEZVOLTARE RURALĂ / LOCALĂ

Toate proiectele implică probleme multi-dimensionale

**Dimensiunea socială
și culturală**

**COMPETENȚE
COMPORAMENTALE**

**Valori
Etică**

Identitate și incluziune socială

**COMPETENȚE
TEHNICE**

Dimensiunea tehnică

MANAGEMENT DE PROIECT ȘI DEZVOLTARE RURALĂ-LOCALĂ

Dimensiunea Economică

Mediu

COMPETENȚE CONTEXTUALE

Identitate și incluziune socială

❖ ABILITAREA (EMPOWERMENT) ȘI DEZVOLTAREA UMANĂ

Persoanele își dezvoltă potențialul, capacitățile și competențele prin servicii reciproce și dialog, dar și prin împărtășirea experiențelor cu ceilalți.

Dezvoltarea umană (vezi Glosar) se realizează prin participare, aceasta fiind de fapt ideea cheie a acestui concept.

Ca element al dezvoltării sociale, conceptul Empowerment (Abilitare) are la bază trei elemente esențiale:

1. Societatea

- Societatea reprezintă un grup de persoane legate în mod organic de principiul unității
- Fiecare persoană are îndatoriri față de comunitatea căreia îi aparține și este obligată să respecte autoritățile responsabile pentru binele comun al acestora.

2. Comunitatea

Fiecare comunitate este definită prin scopul său, obiectivele sale și se supune unor reguli specifice, dar „persoana umană” ... este și ar trebui să fie principiul, subiectul și scopul tuturor instituțiilor sociale.

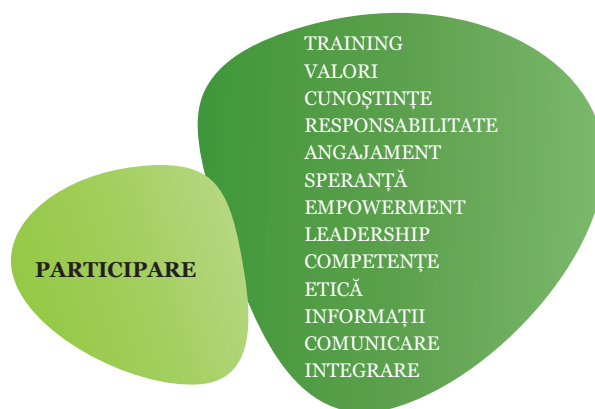
3. Binele comun

Binele comun privește viața tuturor persoanelor și reprezintă un set de reguli ale vieții sociale care permite grupurilor și membrilor acestora să participe mult mai ușor și complet la dezvoltarea umană.

Binele comun implică trei elemente esențiale:

- Respect și prioritate pentru persoane. Drepturile omului.
- Garantarea binelui social și abilitarea (empowerment) grupului: hrană, sănătate, locuință, loc de muncă, educație și cultură, informații adecvate, libertatea familiei.
- Pace, dreptate socială și siguranța persoanei

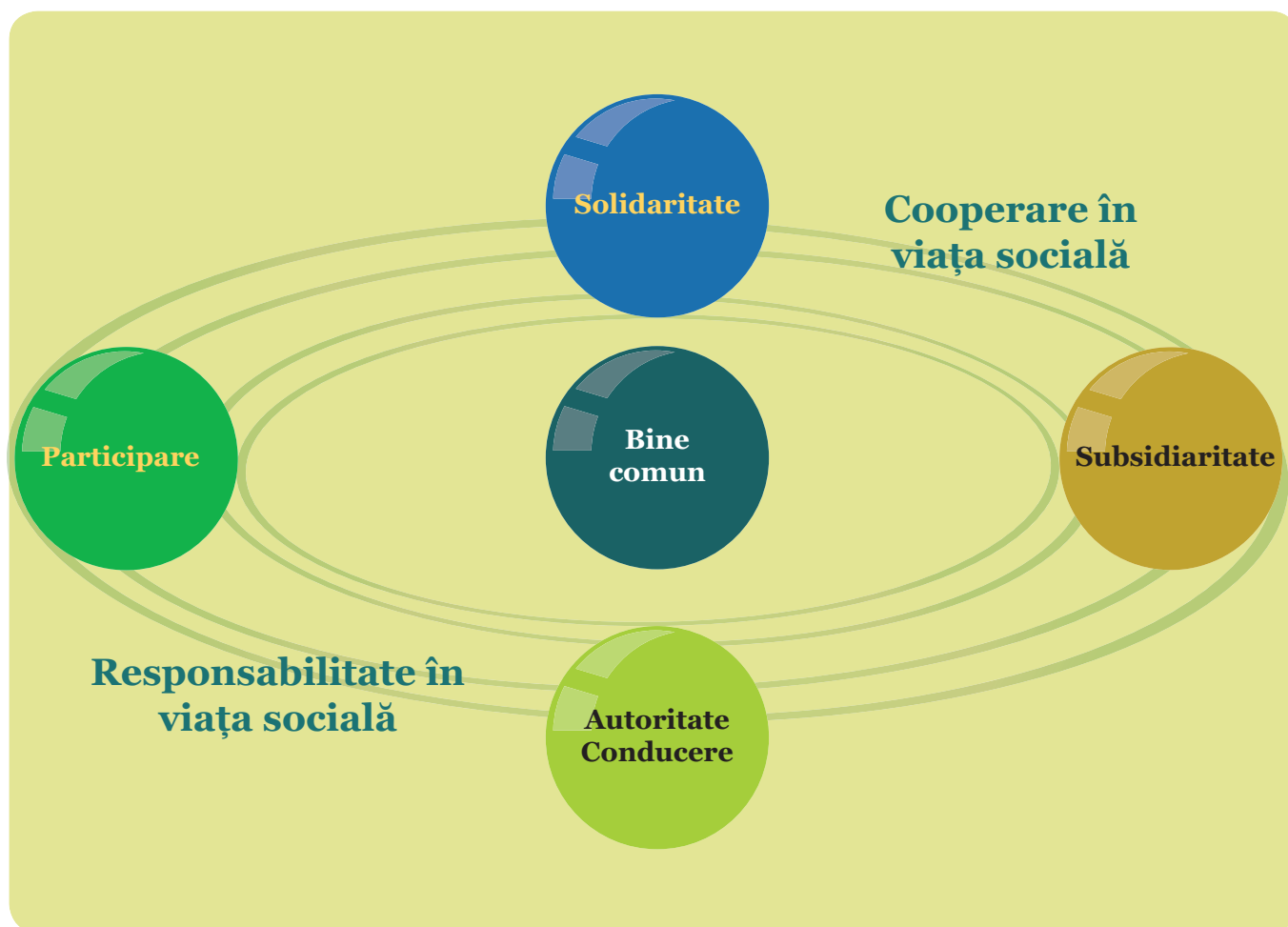
Creșterea participării și a incluziunii sociale a grupurilor dezavantajate în zonele rurale presupune abordarea dezvoltării rurale începând de la principiile de bun comun și prin prisma dimensiunii dezvoltării umane.

❖ PRINCIPIILE ABILITĂRII (EMPOWERMENT)

Ca o recunoaștere a demnității și libertății umane au fost identificate patru principii fundamentale referitoare la dimensiunea socială și la conceptul binelui comun.

Aceste principii pe de o parte se referă la modalitatea de a coopera în viața socială, iar pe de altă parte se referă la exercitarea responsabilităților pentru a participa la viața socială.

Principiul Solidarității

Solidaritatea este o virtute umană și un principiu pentru a putea beneficia de viața socială. Din punct de vedere social, dezvoltarea a însemnat evoluția acestora în comunități educate, marcate de solidaritate. Omul trebuie să contribuie la binele comun al societății la toate nivelurile și în același timp să ajute alte persoane.

Dezvoltarea umană poate îmbrăca diferite forme practice de solidaritate, inclusiv rezolvarea problemelor socio-economice, asigurarea de hrană culturală și spirituală, solidaritate între națiuni și persoane.

Principiul Subsidiarității

O comunitate mai mare nu ar trebui să intervină în viața internă a unei comunități de ordin mai mic, lipsind-o de funcțiile sale (autoritate), ci mai degrabă ar trebui să o sprijine la nevoie și să îi acorde ajutor pentru a coordona activitatea sa cu activitățile societății, întotdeauna ținând cont de binele comun.

Principiul subsidiarității stabilește limite pentru intervenția statului în viața socială și protejează populația și comunitățile locale de pericolul de a-și pierde autonomia și independența.

Principiul Autorității

Autoritatea reprezintă virtutea persoanelor de a crea legi, mandate și de a da ordine care se așteaptă să fie executate.

Scopul principiului autorității este de a asigura pe cât posibil binele comun al societății, utilizând doar mijloace legitime.

Principiul Participării

Acest principiu reprezintă un rezultat al principiului subsidiarității și constă în angajamentul voluntar și generos al unei persoane de a participa la schimbările din viața socială.

Participarea este esențială în diferite activități prin intermediul căreia cetățenii în mod individual sau în asocieră, direct sau prin intermediul reprezentanților, contribuie la politica culturală, economică și socială a comunității civile din care fac parte.

Prin planificare ar trebui asigurată participarea cetățenilor în mod liber la viața publică. Participarea începe cu educație și cultură, iar dezvoltarea umană în viitor stă în puterea celor care pot transmite aceste valori.

❖ INTEGRAREA ASPECTELOR SOCIALE ÎN CICLUL UNUI PROIECT GENERATOR DE NOI LOCURI DE MUNCĂ

Integrarea aspectelor sociale pe parcursul întregului ciclu al unui proiect este o obligație pentru a respecta principiile enumerate anterior și pentru a obține cu adevărat proiecte de succes. Este vorba despre abordarea unui model care să permită participarea agenților, lucrul cu oamenii (Cazorla, De los Rios, 2010), luarea sistematică a deciziilor în comun pe parcursul proiectului. În acest „Ciclu al proiectului” (Trueba, 1992), se identifică patru mari faze în care trebuie să se includă integrarea socială:

Prima parte a ciclului este reprezentată de **identificarea și schițarea proiectului (Planificare)**. Este așa-numita fază preliminară și include diferite etape în funcție de natura proiectului: ideea proiectului, studii de fezabilitate, finanțare, până la proiectul final. Aceste etape trebuie desfășurate treptat, din ce în ce mai detaliat, dar mereu prin acțiuni și munca cu oamenii. Scopul final al acestei faze este a schița un proiect „împreună cu oamenii”, și eliminând în cel mai scurt timp ideile care nu sunt viabile.

A doua parte se axează pe **realizarea sau implementarea proiectului (Implementare)**. Acțiunile și documentele rezultate după prima fază trebuie să se transforme în acțiuni specifice care modifică și îmbunătățesc

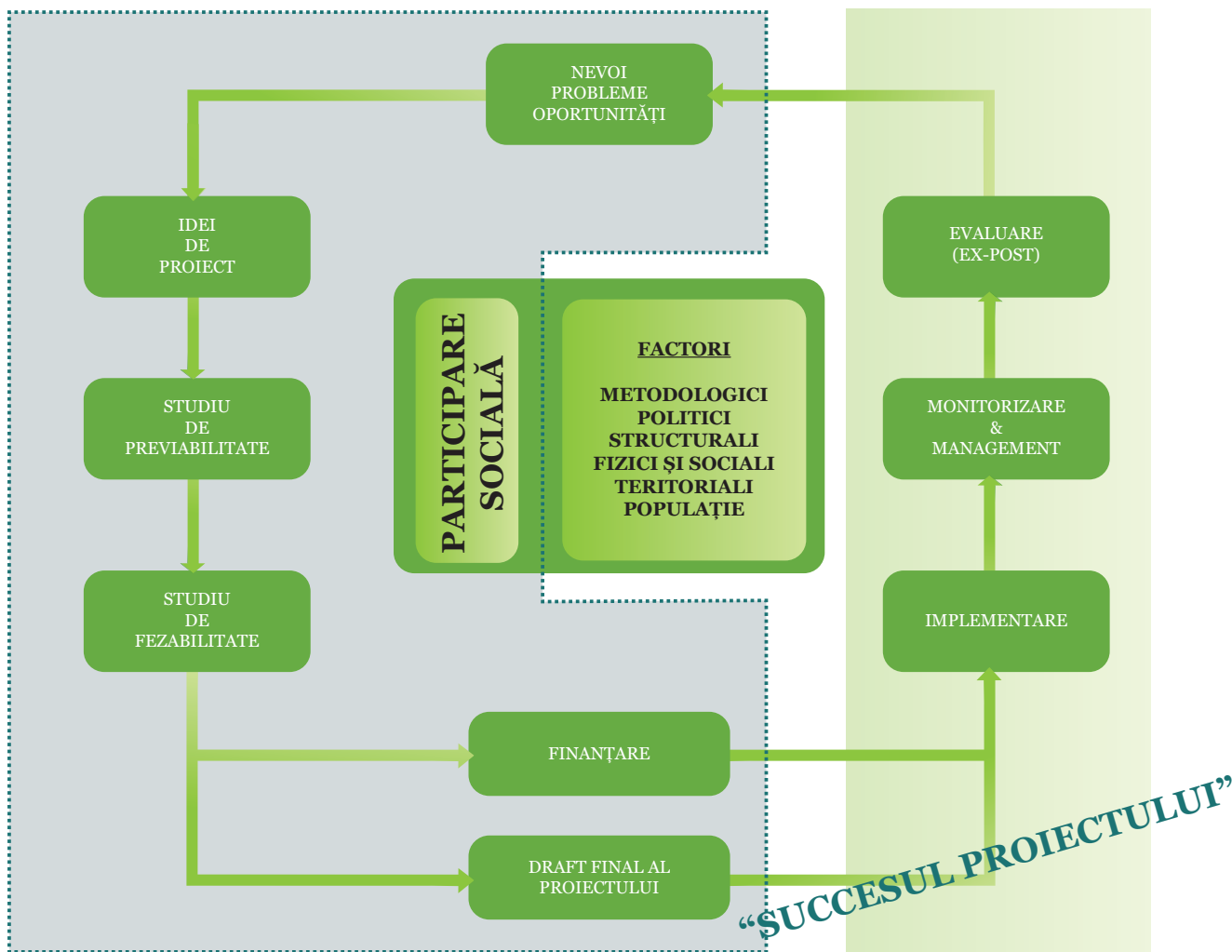

condițiile de viață ale oamenilor. Promotorul sau promotorii trebuie să se angajeze și să ia decizia de a implementa proiectul. În acest sens sunt utilizate resurse limitate pentru a obține beneficii viitoare. În această fază, cofinanțarea este un element cheie pentru a căuta un angajament comun.

A treia parte este **gestionarea proiectului (Management)**, cunoscută și ca administrarea și funcționarea proiectului. În această fază trebuie să apară aspectele pozitive ale schimbării; este perioada în care “proiectul e finalizat”. De asemenea, integrarea aspectelor sociale și implicarea părților interesate sunt cruciale. Este o fază importantă a învățării sociale (Cazorla, 2010), plecând de la adevărata realitate a proiectelor (Cicourel, 1986). În această fază trebuie să existe un echilibru între cunoștințe, experiență, respect și participare.

A patra fază reprezintă **evaluarea** rezultatelor când proiectul este finalizat. Integrarea socială este la fel de importantă și trebuie orientată spre reflectarea responsabilă a învățămintelor dobândite prin implementarea proiectului. Aceste lecții învățate reprezintă sursa de bază pentru acțiunile viitoare.

❖ ROLUL PARTENERIATULUI LOCAL ÎN DEZVOLTAREA COMUNITĂȚII

Integrarea socială pe parcursul întregului ciclu al proiectului trebuie să fie susținută printr-un parteneriat local competent care să dea prioritate „muncii împreună cu oamenii” (Cazorla, De los Rios, 2010).

Parteneriatul local reprezintă expresia unui grup de agenți publici și privați, capabil de a organiza și asuma un angajament comun și care are capacitatea de a gestiona fonduri publice.

Construirea unui parteneriat local mobilizează diferiți agenți care nu au mai lucrat împreună până la acel moment.

Un parteneriat local poate îmbrăca diferite forme în funcție de

- Caracteristici și numărul de parteneri;
- Contextul asocierii;
- Obiectivele propuse;
- Cultura socio-economică a teritoriului (sistemul juridic și administrativ, legislația în vigoare, rolul autorităților publice, practicile instituționale, rolul cetățenilor etc.).

În contextul Axei LEADER, parteneriatul local se constituie sub forma unui “Grup de Acțiune Locală”(GAL), menit să asigure

dezvoltarea locală în teritoriul în care acționează. Noile parteneriate formate în cadrul Axei 4 LEADER presupun un nou cadru conceptual care întărește capacitatea instituțională a actorilor locali și implicarea lor în luarea de decizii în cadrul proiectelor.

Grupurile de Acțiune Locală reprezintă o oportunitate în România pentru a genera un nou proces de planificare rurală care să transmită societății noi valori și principii precum: solidaritate, participare și leadership

❖ EXEMPLE DE SUCCES

- ❖ MODERNIZARE DRUMURI ȘI STRĂZI ÎN COMUNA ȘINTEU, REABILITARE, EXTINDERE ȘI DOTARE CĂMIN CULTURAL DIN LOCALITATEA ȘINTEU, ÎNFIINȚARE CENTRU DE ASISTENȚĂ DUPĂ PROGRAMUL ȘCOLAR DE TIP “AFTER SCHOOL” ÎN LOCALITATEA VALEA TÎRNEI, COMUNA ȘINTEU, JUDEȚUL BIHOR

Localizare: România / Regiunea Nord Vest / județul Bihor

Măsură PNDR 2007-2013: Măsura 322 „Renovarea, dezvoltarea, îmbunătățirea serviciilor de bază pentru economia și populația rurală și punerea în valoare a moștenirii rurale”

Beneficiari: Comuna Șinteu (județul Bihor)

Perioada: 2010-2011 (8 luni)

Buget total: 2 495 510 euro

Valoare eligibilă: 2 495 510 euro (100%)

Număr previzionat de beneficiari finali: 1 289

Sursa: Raport Final privind Evaluarea Intermediară a PNDR în perioada 2008-2010

Context

Măsura 322 „Renovarea, dezvoltarea satelor, îmbunătățirea serviciilor de bază pentru economia și populația rurală și punerea în valoare a moștenirii rurale” are drept obiectiv general îmbunătățirea condițiilor de viață pentru populație, asigurarea accesului la serviciile de bază și protejarea moștenirii culturale și naturale din spațiul rural în vederea realizării unei dezvoltări durabile.

Comuna Șinteu din județul Bihor are 1.289 de locuitori, aceștia fiind beneficiarii finali ai proiectului Modernizare drumuri și străzi în comuna Șinteu, reabilitare, extindere și dotare Cămin Cultural din localitatea Șinteu, înființare centru de asistență după Programul Școlar de tip “After school” în localitatea Valea Târnei, Comuna Șinteu, Județul Bihor.

Obiective

Creșterea numărului de locuitori din comună care beneficiază de servicii îmbunătățite este obiectivul general al acestui proiect integrat în mediul rural.

Obiective specifice:

- Reabilitarea și modernizarea străzilor localității Șinteu.
- Reabilitarea și amenajarea drumului de interes turistic din Șinteu.
- Înființarea centrului de asistență de tip “After School”.
- Reabilitarea căminului cultural și promovarea tradițiilor locale.

Componente

Prin activitățile propuse în cadrul proiectului integrat, comuna Șinteu dorește creșterea **calității vieții** cetățenilor săi, păstrarea culturii și tradițiilor locale și îmbunătățirea accesului copiilor la educație, prin modernizarea unor drumuri și străzi din comuna Șinteu, prin reabilitarea căminului cultural din localitatea Șinteu și înființarea unui centru de asistență după programul școlar, tip after school.

Drumuri

Înainte de derularea acestui proiect situația drumurilor din comuna Șinteu era una precară. Unele drumuri erau degradate, altele aveau o capacitate redusă de circulație, fiind necesare lucrări de modernizare.

Cultură

Căminul cultural este locul de întâlnire a sătenilor cu oaspeții veniți aici pentru a se bucura de tradițiile locale care sunt promovate prin organizarea unor spectacole folclorice, prin reprezentațiile artistice ale Ansamblului folcloric „VENCEK” și festivalul de colinde și datini. Cel mai important eveniment este prilejuit de „Zilele Comunei Șinteu”, sărbătoare la care participă pe lângă ansamblurile consacrate ale comunei și alți interpreți de muzică populară.

Tot aici sunt promovate și alte evenimente culturale ale satului cum ar fi concursul de

cunoștințe de istorie, geografie, lansări de carte, dezbateri etc.

Educație

În comuna Șinteu, ca de altfel în toate localitățile din zonele rurale, accesul la educație este limitat de factori precum: numărul mic de posibilități de desfășurare a activităților educative extrașcolare, baza materială precară, lipsa personalului specializat, implicarea frecventă a copiilor în activitățile din gospodărie, nivelul scăzut de educație a părinților și gradul de ocupare a acestora. Populația din comună este în

scădere, din cauza ofertei reduse de locuri de muncă, a sporului natural și migratoriu negativ și din cauza deprecierei calității vieții în mediul rural.

Activitățile centrului de asistență după programul școlar de tip “after school” sunt asigurate de Consiliul Local Șinteu în colaborare cu Parohia Catolică și cu măicuțele de religie catolică din comună.

Înființarea acestui centru se realizează având în vedere implementarea legislației românești și a politicii UE în domeniul protecției sociale, prin îmbunătățirea accesului la procesul educațional, pentru asigurarea dezvoltării socio-economice durabile a mediului rural.

Rezultate obținute

Proiectul a contribuit la îmbunătățirea infrastructurii fizice de bază în localitatea Șinteu, ceea ce a condus la atragerea unor investitori care au organizat un parc turistic și cinegetic în pădurile care aparțin comunei. Au fost create noi locuri de muncă și s-a contribuit la creșterea nivelului de trai în localitate prin activarea economiei locale.

Cel mai important rezultat îl reprezintă creșterea gradului de confort al locuitorilor, păstrarea culturii și tradițiilor locale și îmbunătățirea accesului copiilor din comună la educație.

❖ SUC DE MERE ECOLOGIC DIN HIIUMA, ESTONIA

Localizare: Estonia/ Regiunea Lääne-Eesti/Kassari, Insula Hiiumaa

Măsură: Măsura 312 “Sprijin pentru crearea și dezvoltarea de microîntreprinderi”

Perioada: ianuarie 2010-decembrie 2010

Buget total: 3 588 euro

Valoare eligibilă: 1 435 euro

Sursă: Baza de Date de Proiecte din cadrul programelor de dezvoltare rurală la nivel european, Rețeaua Europeană de Dezvoltare Rurală, tradus și adaptat

Context

Inspirată de exemplul tatălui său, Triinu Schneider, o tânără femeie întreprinzătoare din Estonia, a decis să folosească mai bine grădina cu meri a familiei. Triinu lucra ca profesor de înot în 2009 când i-a venit ideea să producă suc de mere pentru a profita de fructele pe care le avea în grădină.

Obiective

Scopul inițiativei era acela de a crește calitatea produselor din mere printr-un proces de pasteurizare mai bun, care să permită producerea unui suc cu un termen de valabilitate mai lung.

Activități

Cu sprijinul FEADR, Triinu a putut să-și cumpere un aparat de pasteurizat pentru a produce suc de mere ecologic.

Apoi a mai achiziționat și un storcător de fructe mobil care a contribuit la o mai mare eficiență a producției și pasteurizării.

Tânăra întreprinzătoare s-a gândit să ofere și servicii de livrare în întreaga Estonie.

Rezultate

Dispozitivul pentru pasteurizare a ajutat la eficientizarea procesării fructelor care a crescut cu mai mult de 500%. De asemenea, a sporit avantajele competitive față de marii

producători și a oferit posibilitatea de a vinde în piețele locale. Acest suc de mere ecologic este reprezentativ pentru Insula Hiiumaa fiind disponibil în 66 puncte de distribuție. Proiectul oferă noi oportunități de creare de locuri de muncă și sporește atractivitatea insulei.

Triini se gândește să producă și alte sucuri de fructe. Ea consideră că perseverența este esențială atunci când te implici într-un proiect.

O astfel de poveste de succes într-o afacere rurală mică ilustrează potențialul de dezvoltare a satelor, potențial care îi face pe tineri să rămână în mediul rural. Astfel, cu sprijinul programelor de dezvoltare rurală, eforturile lor pot genera efecte pozitive care să contribuie la reducerea presiunii depopulării mediul rural.

✦ SPRIJINIREA INCLUZIUNII SOCIALE A GRUPURILOR VULNERABILE DIN MEDIUL RURAL DIN UNGARIA

Localizare: Ungaria/ Regiunea Borsod-Abauj-Zemplen /Satul Méra

Măsură: Măsura 413 „Calitatea vieții și diversificarea economiei rurale”

Perioada: aprilie 2010-august 2010

Buget total: 14 700 euro

Finanțare FEADR: 11 300 euro

Sursă: Baza de Date de Proiecte din cadrul programelor de dezvoltare rurală la nivel european, Rețeaua Europeană de Dezvoltare Rurală, tradus și adaptat

Proiectul a vizat îmbunătățirea perspectivelor socio-economice de dezvoltare pentru copiii din grupuri dezavantajate, cum ar fi cei din comunitățile de rromi, prin consolidarea capacităților și sprijinirea incluziunii sociale a părinților și a familiilor.

Context

Unele grupuri ale societății devin vulnerabile datorită obstacolelor întâmpinate în calea integrării și participării la procesele de dezvoltare. Comunitățile de rromi, de exemplu, au în continuare probleme în ceea ce privește ocuparea forței de muncă, educația, sănătatea și participarea socială. FEADR poate fi folosit pentru a ajuta la abordarea acestor provocări de incluziune

socială prin finanțarea disponibilă în cadrul programelor de dezvoltare rurală, vizând îmbunătățirea calității vieții pentru cetățenii UE din mediul rural.

Obiective

Proiectul a vizat îmbunătățirea capacității părinților în situații defavorizate de a-și ajuta copiii să aibă un viitor mai bun. Acest lucru a putut fi obținut printr-un program de formare LEADER adresat părinților care au dorit să se instruiască, dobândind „abilități de organizare”, care ar putea fi utile pentru a-și ajuta copiii să primească o educație mai bună, sporind astfel perspectivele lor de angajare și calitatea vieții întregii familii.

Activități

Activitățile de formare au fost axate pe consolidarea competențelor socio-culturale, educative și de comunicare ale părinților, ceea ce le-a permis acestora să sprijine integrarea socială a copiilor lor. Participanții și-au dezvoltat abilitățile de comunicare și de colaborare, a crescut capacitatea lor de învățare, precum cea de rezolvare a problemelor și de gestionare a conflictelor. Instruirea a fost prevăzută pentru diferiți membri ai comunităților rurale, inclusiv pentru grupurile de romi.

Rezultate

Participanții la cursurile de formare au învățat să cântărească argumentele pro și contra sau riscurile asociate deciziilor lor, să-și îmbunătățească nivelul educativ și să înțeleagă avantajele unei educații continue (pentru ei și familiile lor) și cum să se comporte ca modele de urmat pentru copiii lor.

✦ SPRIJIN PENTRU TINERII VULNERABILI DIN INSULELE ORKNEY

Localizare: Regatul Unit al Marii Britanii/ Scoția / Insulele Orkney/ Kirkwall

Măsură: 413 „Implementarea strategiilor de dezvoltare locală”

Solicitant: ONG-ul Voluntary Action Orkney

Beneficiari finali: tineri cu vârste între 16-19 ani

Perioada: aprilie 2009-martie 2010

Buget total: 115 800 euro

Valoare eligibilă: 110 010 euro

Sursă: Tradus și adaptat, Baza de Date de Proiecte din cadrul programelor de dezvoltare rurală la nivel european, Rețeaua Europeană de Dezvoltare Rurală

„Connect” este un program inovator prin care agențiile locale cooperează pentru a oferi servicii tinerilor vulnerabili care se confruntă cu numeroase bariere în găsirea unui loc de muncă.

Serviciile oferite sunt consiliere, dezvoltarea abilităților profesionale și personale și orientarea profesională.

Context

Proiectul răspunde nevoii tinerilor care întâmpină dificultăți în găsirea unui loc de muncă și care au nevoie de sprijin și instruire înainte de a solicita serviciile agenției de ocupare a forței de muncă din Orkney.

Acești tineri sunt în afara sistemului educativ dar nu sunt eligibili pentru ajutor financiar din partea statului și din pricina felului dezorganizat de viață nu pot găsi sau nu pot menține un loc de muncă și nu au perspective de viitor.

Obiective

Obiectivul general al proiectului este promovarea incluziunii sociale prin consiliere, instruire și practică pentru tinerii vulnerabili fără un loc de muncă, cu vârste între 16 și 19 ani, până când aceștia pot intra în sistemul formal de asistență pentru găsirea unui loc de muncă.

Activități

Proiectul a oferit sprijin personalizat pentru dezvoltarea abilităților personale într-un mediu inclusiv, astfel încât tinerii implicați să câștige încrederea, aptitudinile și angajamentul care să le permită să beneficieze de oportunitățile oferite de programele formale de ocupare a forței de muncă ale agențiilor partenere: centrele de

ocupare a forței de muncă și organizațiile locale de servicii sociale.

Rezultate

Zeci de tineri au reușit să-și găsească un loc de muncă stabil după ce proiectul i-a sprijinit să-și dezvolte abilitățile și potențialul și să-și stabilească planuri de viitor.

orkney communities | Voluntary Action Orkney | text.version | sitemap | login

Voluntary Action Orkney

with you, for you

- WELCOME
- NEWS
- SERVICES A-F
- SERVICES G-S
- SERVICES T-Z
- RECRUITMENT
- SOCIAL ENTERPRISE
- VOLUNTEER OPPORTUNITIES ON COMMITTEES/BOARDS
- BOARD/STAFF
- MEMBERS
- NEW FACILITIES
- THIRD SECTOR FORUM
- ALSO IN THE BUILDING
- CALENDAR OF EVENTS
- RESOURCES
- YOUR COMMENTS
- CONTACT US

Welcome to Voluntary Action Orkney (VAO). Here you'll find information on all the services we provide to Orkney's third sector.

Whether you're involved in a community group, a social enterprise, are interested in volunteering, or just want to find out what's happening locally in the third sector, this is the site for you!

Search the menu on the left for information on our projects and services, or use the search button at the top right.

And don't forget to check out what's happening in our news headlines on the right - there's always something going on!

With you, for you

Find

News Headlines

- VAO closed - May Day
- Making a better funding application - 25th April
- Recruitment - Office Administrator

Latest Updates

- Training
- Recruitment
- Board/Staff

237373

A TREIA PARTE
PRIMA ÎNTÂLNIRE A GLT 5 „FORȚA DE MUNCĂ ÎN
MEDIUL RURAL”

S. COOP HOYAMAR
HOYAMAR

Ramare

PRIMA ÎNTÂLNIRE A GLT 5 „FORȚA DE MUNCĂ ÎN MEDIUL RURAL”

Grupul de Lucru Tematic 5 „Forța de muncă în mediul rural” a fost înființat odată cu cea de-a doua întâlnire a CNC și va desfășura trei întâlniri pe parcursul anului 2012.

Grupul de lucru tematic este un cadru de acțiune pentru a discuta, planifica și

implementa activități de colaborare în dezvoltarea rurală și un grup de parteneri - institute de cercetare, universități, guvernul, societatea civilă, sectorul privat, care lucrează împreună în domenii prioritare pentru a satisface nevoile specifice, condițiile și circumstanțele unui anumit subiect.

METODOLOGIA DE FUNCȚIONARE A GLT 5

Participarea membrilor GLT la întâlnirile și activitățile GLT 5 are caracter informal, voluntar și deschis pentru toți partenerii, cu un interes în dezvoltarea rurală. Promotorul grupului GLT5 a fost stabilit în cadrul întâlnirii CNC din februarie 2012.

Structura membrilor grupului:

- Promotorul grupului - Alianța Civică a Romilor din România (ACRR);
- Membrii CNC, care și-au exprimat dorința de a face parte din acest grup tematic în cadrul celei de-a doua întâlniri

a CNC din februarie 2012:

- AM-PNDR;
- Membri ai RNDR;
- Reprezentanți ai GAL-urilor;
- Experți USR.

Membrii RNDR au fost selectați în baza opțiunii lor manifestate la momentul înscrierii pe site-ul RNDR, de a participa activ la orice eveniment/manifestare organizată de RNDR referitoare la forța de muncă în mediul rural.

Membrii reprezentanți ai Grupurilor de

Acțiune Locală au fost selectați în baza a două documente înaintate către coordonatorul grupului:

- *motivația implicării GAL-ului în activitățile GLT5;*
- *scurtă prezentare despre problemele cu care se confruntă forța de muncă din zona GAL-ului (conform strategiei de dezvoltare locală) precum și măsuri / proiecte avute în vedere pe plan local în vederea incluziunii sociale a grupurilor defavorizate din regiune.*

Reprezentanții GAL-urilor au nominalizat persoane implicate în elaborarea și implementarea strategiei GAL-ului iar membrii RNDR au desemnat reprezentanți care au implementat proiecte generatoare de locuri de muncă în mediul rural sau proiecte care au contribuit la incluziunea socială a grupurilor dezavantajate de pe plan local.

Membrii grupului de lucru 5 au următoarele îndatoriri pe perioada derulării activității GLT 5 :

- participarea activă la dezbaterile din cadrul reuniunilor și în afara acestor reuniuni;
- transmiterea de propuneri, observații, mesaje către promotorul GLT5 și către ceilalți membri ai GLT5;
- participarea activă la elaborarea publicațiilor realizate de UR, în care apar informații despre activitatea GLT5;
- diseminarea activității și rezultatelor GLT5 la nivelul GAL-ului pe care îl reprezintă, GAL-urilor din județ și GAL-urilor din regiunea de dezvoltare.

MODUL DE FUNCȚIONARE A GLT 5

Abordare participativă (consultare, contribuție, participare) bazată pe:

- Prezentări;
- Dezbateri;
- Discuții bazate pe feed-back.

❖ ROLUL UNITĂȚII DE SPRIJIN A REȚELEI

În cadrul GLT5, USR oferă sprijinul său continuu la diferite niveluri:

- La nivel logistic și organizațional pune la dispoziție sala de ședințe de la sediul național sau de la birourile regionale complet dotate în acest scop; trimite anunțurile de convocare, documentațiile, agenda, prezentările și minutele; caută cazare, mijloace de transport etc;
- La nivel economic, pentru a acoperi cheltuielile grupului de cazare, masă și de deplasare legate de ședințele organizate;
- La nivel documentar, prin furnizarea de materiale pentru desfășurarea activității (materiale și documente tipărite);
- Oferă experți pe teme concrete (dacă nu se găsesc printre experții de la USR, se studiază, în fiecare caz în parte, cum anume se pot accesa informațiile necesare pentru punctele concrete de pe agenda GLT);
- Oferă consultanță, atât în ceea ce privește temele tratate, cât și posibilele metodologii participative pentru munca în grup.
- Sprijină liderul grupului în vederea compilării rezultatelor și desfășurării altor activități prevăzute în fiecare caz în parte.

MEMBRII GLT 5 ȘI AGENDA PRIMEI ÎNTÂLNIRI

Rol în cadrul GLT 5	Organizație
<i>Lider grup tematic de lucru</i>	<i>Alianța Civică a Romilor din România (ACRR) – membru CNC</i>
<i>Membru grup tematic de lucru</i>	<i>Asociația de Promovare a Turismului în Delta Dunării PROM TOUR DELTA – membru CNC</i>
<i>Membru grup tematic de lucru</i>	<i>Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale</i>
<i>Membru grup tematic de lucru</i>	<i>Asociația Grupul de Acțiune Locală Microregiunea Hârtibaciu</i>
<i>Membru grup tematic de lucru</i>	<i>Asociația Grupul de Acțiune Locală din Microregiunea Valea Mostiștei</i>
<i>Membru grup tematic de lucru</i>	<i>Asociația Grupul de Acțiune Locală Podișul Târnavelor</i>
<i>Membru grup tematic de lucru</i>	<i>Asociația Grupul de Acțiune Locală "Asociația de Dezvoltare Zonală Tecuci"</i>
<i>Membru grup tematic de lucru</i>	<i>Asociația Grupul de Acțiune Locală Valea Buzăului.</i>
<i>Membru grup tematic de lucru</i>	<i>Fundația PACT</i>
<i>Membru grup tematic de lucru</i>	<i>Fundația pentru Dezvoltarea Economiei Sociale, Craiova</i>
<i>Membru grup tematic de lucru</i>	<i>Asociația Crescătorilor de Taurine - Tismana "Implică-te vere!" - Tg. Jiu</i>
<i>Membru grup tematic de lucru</i>	<i>Asociația AGROM-RO</i>

Agenda Primei întâlniri a Grupului de Lucru Tematic 5 ”Forța de muncă în mediul rural”

Ziua 1- Joi, 29 martie 2012

Deschiderea lucrărilor întâlnirii – Liderul grupului

Prezentarea membrilor GLT 5

Prezentarea obiectivelor, metodelor de lucru și de funcționare ale GLT 5 - Promotorul grupului ACRR

Prezentarea problemelor cu care se confruntă piața muncii în mediul rural - moderator USR

Dezbateri. Prezentarea problemelor întâlnite pe piața muncii, pe plan local de către membrii GLT 5

Planificarea învățării sociale în vederea creșterii responsabilizării comunității și a incluziunii sociale a grupurilor defavorizate din mediul rural – Prof. Dr. Ignacio de los Rios – Golden Key Expert USR

Dezbateri

Proiecte de incluziune socială în mediul rural. Proiecte de succes, Prof. Dr. Ignacio de los Rios – Golden Key Expert USR

Prezentarea problemelor cu care se confruntă grupurile defavorizate în mediul rural – moderator ACRR

Dezbateri. Prezentări ale unor proiecte de succes de către membri GLT5

Ziua 2- Vineri , 30 martie 2012

Instrumente oferite de PNDR, pârghie pentru problemele care afectează piața muncii din mediul rural

Proiectul Concordia - Exemplu de succes

Grupuri de dezbateri

G1: Problemele forței de muncă în mediul rural

G2: Problemele cu care se confruntă grupurile dezavantajate în mediul rural.

Dezbateri asupra temelor din cadrul GLT 5. Stabilirea agendei de lucru pentru viitoarea întâlnire- moderator ACRR

Concluzii finale

✦ PREZENTAREA ROLULUI ȘI A OBIECTIVELOR GLT 5

Rolul Grupului de Lucru Tematic 5 este acela de a stabili un forum de dezbatere a subiectelor relevante privind forța de muncă în mediul rural și dezvoltarea rurală

Obiectivele grupului de lucru tematic sunt:

- Identificarea problemelor comune cu care se confruntă piața muncii în mediul rural
- Identificarea grupurilor dezavantajate și a problemelor cu care se confruntă
- Identificarea de instrumente locale în vederea integrării sociale și pe piața muncii
- Identificarea soluțiilor practice de ocupare
- Identificarea exemplurilor de bună practică.

✦ PROBLEME IDENTIFICATE ȘI SOLUȚII PROPUSE

În cadrul grupului au fost identificați diverși factori care influențează piața muncii în mediul rural:

1. Urbanizarea crescută a populației active, care conduce la un declin al forței de muncă disponibile din spațiul rural,
2. Șomajul ascuns, mascat de o rată de participare și ocupare crescută în zonele rurale. Acest fenomen al șomajului mascat prezintă caracteristici diferite în funcție de regiunea de dezvoltare și specificitatea zonelor rurale. Printre caracteristicile acestui fenomen la nivel regional se regăsesc:
 - Reducerea ponderii agriculturii ca domeniu de activitate pentru locuitorii din mediul rural și orientarea spre sectorul neagricol (industrie și servicii),
 - Fluctuația populației ocupate ca urmare a muncii sezoniere generate de caracterul sezonier al sectorului agricol,
 - Reorientarea populației spre sectorul serviciilor în detrimentul sectorului industrial.
3. Numărul scăzut al locurilor de muncă în mediul rural și al populației active angajate în desfășurarea de activități non-agricole. Acest fapt a condus la

micșorarea sectoarelor rurale non-agricole, creșterea migrării populației active spre zonele urbane, foarte puține oportunități de diversificare și venituri mici în mediul rural,

4. Un procent mic de diversificare a activităților desfășurate în zona rurală. Conform datelor statistice doar 10% din totalul locurilor de muncă în mediul rural aparțin sectorului meșteșugăresc.
5. Diferențe regionale pe piața muncii din zona rurală

La aceste probleme identificate, au fost propuse soluții precum:

- Realizarea unei diagnoze a forței de muncă în mediul rural, împărtășirea experienței lucrului direct cu asociațiile și administrațiile locale din mediul rural. Nu doar piața reglează forța de muncă în mediul rural, problema este mult mai amplă și complexă fiind nevoie de o abordare integrată a problemelor la nivel local. GAL-urile au un rol important în încurajarea generării și a implementării de idei de proiecte noi care să valorifice resursele existente pe plan local,
- Problemele și nevoile din mediul rural sunt similare în toate regiunile de dezvoltare, conform studiului realizat de ACOR “Planul strategic de dezvoltare durabilă a spațiului rural” în special cele referitoare la dezvoltarea infrastructurii care să încurajeze investițiile străine pe plan local și în același timp să contribuie la generarea de servicii sociale. De aceea rolul administrației locale este unul central în dezvoltarea economică pe plan local în special în mediul rural,
- În mediul rural există potențial și resurse locale nevalorificate. Există o gamă largă de consumatori pentru serviciile și resursele locale neexploatate din mediul rural, solicitate preponderent de consumatorii din mediul urban. De aceea, este nevoie de o mai bună informare și conștientizare a importanței

și caracteristicilor resurselor naturale locale și procese de valorificare eficient a acestora de către populația din mediul rural. Este nevoie de a ridica nivelul de capacitate a populației din rural pentru a promova și valorifica mai bine resursele locale și a căuta piețe de desfacere pentru aceste produse,

- Reconvertirea profesională care să încurajeze ocuparea agricultorilor în sectoarele non-agricole cum ar fi sectorul turistic,
- Dezvoltarea antreprenoriatului. Micile ferme au un rol foarte important în cadrul sectorului de procesare subliniindu-se nevoia de a încuraja și susține dezvoltarea micilor ferme. Acest lucru apare mai bine susținut și promovat în noua politică agricolă comună PAC 2014-2020.
- Înființarea de întreprinderi sociale. O problemă gravă cu care se confruntă

mediul rural este sărăcia, fapt pentru care înființarea întreprinderilor sociale reprezintă o soluție viabilă pentru lipsa acută de servicii în mediul rural,

- Atragerea investițiilor în mediul rural. Mediul rural nu este deloc atractiv pentru marii investitori. În mediul rural populația preferă statutul de angajat care-i conferă un venit sigur și stabil pe termen scurt-mediu, în detrimentul promovării/lansării propriei afaceri. În acest sens, s-a propus sprijinirea micilor întreprinzători pentru crearea de planuri de afaceri viabile, accentuându-se rolul GAL-urilor pe plan local pentru promovarea oportunităților de finanțare a mediului de afaceri local în mediul rural.

Prima întâlnire a grupului tematic a avut rolul de a stabili premisele desfășurării activității viitoare astfel încât obiectivele stabilite să fie atinse.

Astfel, s-a stabilit ca după fiecare întâlnire a grupului de lucru tematic să se elaboreze un raport parțial de concluzii. Concluziile rapoartelor grupurilor de lucru vor fi prezentate în cadrul unor conferințe tematice destinate persoanelor cu responsabilități în promovarea și sprijinul dezvoltării rurale, atât din cadrul CNC și din Grupul de Lucru Leader, cât și din afara acestor structuri. Aceste activități vor fi reflectate în publicațiile

care se vor realiza în cadrul activității USR. Ca urmare a primei întâlniri a grupului de lucru GLT 5 a fost stabilită urmărirea obținerii următoarelor rezultate:

- Policy brief în domeniul ocupării în mediul rural,
- Campanii de informare demarate de către GAL-uri privind incluziunea socială,
- Publicație tematică,
- Crearea unui grup virtual de discuții.

**GLOSAR
BIBLIOGRAFIE**

➤ GLOSAR

Cercetarea statistică asupra forței de muncă în gospodării (AMIGO) este concepută ca o sursă importantă de informații statistice asupra forței de muncă; ancheta furnizează, într-o manieră coerentă, date esențiale asupra principalelor segmente de populație (activă - ocupată și în șomaj - inactivă), cu numeroase posibilități de corelare și structurare după caracteristici demo - socio - economice diverse, în condiții de comparabilitate internațională. Începând cu anul 1996, ancheta forței de muncă în gospodării se realizează trimestrial, ca o cercetare continuă, permițând astfel obținerea de date conjuncturale asupra mărimii și structurii ofertei de forță de muncă și evidențierea fenomenelor cu caracter sezonier care se manifestă pe piața forței de muncă. Din anul 2004, volumul eșantionului pe care se realizează ancheta este de 28080 locuințe/trimestru. Datele anuale se calculează ca medii aritmetice ale datelor trimestriale.

Dezvoltarea comunitară participativă – abordare a unui set de activități, care are în centrul sau participarea ca o atitudine și ca mod de lucru permanent al organizațiilor comunitare cu membrii comunităților, bazându-se pe o largă participare și pe incluziunea diferitelor grupuri și interese din comunitate, prin care acele grupuri își definesc propria direcție și propria viziune de dezvoltare.

Dezvoltarea Umană se măsoară prin Indicele Dezvoltării Umane (IDU, Human Development Index în engleză) este o măsură comparativă a speranței de viață, alfabetizării, învățământului și nivelului de trai. În acest fel, este folosit pentru a compara mai bine nivelul de dezvoltare a unei țări decât PIB-ul pe cap de locuitor, care măsoară doar prosperitatea materială și nu alți indicatori socio-economici.

Indicele Dezvoltării Umane, pentru majoritatea statelor membre ONU, este actualizat în fiecare an de Programul de Dezvoltare al Națiunilor Unite și publicat în Raportul de Dezvoltare Umană.

(<http://hdr.undp.org/en/humandev/>).

Nivelul IDU pentru România pentru anul 2011 este 0,781—rangul de dezvoltare umană înaltă—ocupând locul 50 dintr-un clasament de 187 țări la nivel mondial. În perioada 1990-2011, valoarea IDU pentru România a crescut de la 0.700 la 0.781 ceea ce reprezintă o creștere cu 12% sau o creștere medie anuală de aproximativ 0,5%.

Empowerment (Abilitare) este o îmbunătățire a capacităților unei asociații sau ale unei comunități astfel încât membrii săi să poată acționa în comun pentru a exercita o influență semnificativă în procesul de luare a deciziilor care îi afectează. Abilitarea este un proces multidimensional care ajută oamenii să câștige controlul asupra propriilor vieți, asupra comunității și societății în care trăiesc, prin influențarea aspectelor pe care le consideră importante.

Incluziunea socială se bazează pe convingerea că tuturor ne este mai bine dacă nimeni nu rămâne în urmă și economia funcționează pentru toți. O societate inclusivă se definește ca aceea în care fiecare se simte apreciat, diferențele sunt respectate și sunt acoperite nevoile de bază astfel încât toți să aibă o viață demnă. Excluderea socială este procesul prin care nu se permite accesul la sisteme sociale, economice, politice și culturale care contribuie la integrarea unei persoane în comunitate.

Învățarea socială se definește ca învățarea care are loc în grupuri, comunități, rețele și sisteme sociale care se confruntă cu circumstanțe noi, imprevizibile și neașteptate. Această învățare conduce la o capacitate optimă pentru a rezolva problemele grupului sau ale comunității.

Populația ocupată cuprinde, conform metodologiei „Cercetării statistice asupra forței de muncă în gospodării”, toate persoanele de cel puțin 15 ani, care au desfășurat o activitate economică producătoare de bunuri sau servicii. Pentru lucrătorii pe cont propriu și lucrătorii familiali neremunerați care lucrează în agricultură, durata minimă este de 15 ore, în perioada de

referință (o săptămână), în scopul obținerii unor venituri sub formă de salarii, plată în natură sau alte beneficii.

Balanța forței de muncă este o lucrare care se realizează pe baza informațiilor din mai multe surse de date: statistică demografică; cercetarea statistică privind costul forței de muncă; cercetarea statistică asupra forței de muncă în gospodării (AMIGO); surse administrative.

Populația ocupată civilă cuprinde, potrivit metodologiei balanței forței de muncă, toate persoanele care, în anul de referință, au desfășurat o activitate economico-socială aducătoare de venit, cu excepția cadrelor militare și a persoanelor asimilate acestora (personalul din Ministerul Apărării Naționale, Ministerul Administrației și Internelor, Serviciul Român de Informații), a salariaților organizațiilor politice, obștești și a deținuților.

Populația activă (persoanele active) - din punct de vedere economic - cuprinde toate persoanele de 15 ani și peste, care furnizează forța de muncă disponibilă pentru producția de bunuri și servicii; include populația ocupată și șomerii BIM.

Sector primar-ansamblu de activități economice producător de materii prime (agricultura și industriile extractive).

Sector secundar-ansamblu de activități economice în care materiile prime sunt transformate în produse industriale sau bunuri de consum.

Sector terțiar-sector al activității economice a unei țări, neproducător direct de bunuri, reprezentat preponderent de comerț și prestații (transporturi, administrație etc.).

Șomerii BIM, conform criteriilor Biroului Internațional al Muncii (BIM), sunt persoanele de 15-

74 ani, care în perioada de referință îndeplinesc simultan următoarele condiții:

- nu au loc de muncă și nu desfășoară o activitate în scopul obținerii unor venituri;
- sunt în căutarea unui loc de muncă, utilizând în ultimele patru săptămâni diferite metode active pentru a-l găsi (înscrierea la agenții de ocupare a forței de muncă sau la agenții particulare de plasare, acțiuni pentru începerea unei activități pe cont propriu, publicarea de anunțuri, apel la prieteni, rude, colegi, sindicate etc.);
- sunt dispuse să înceapă lucrul în următoarele două săptămâni, dacă și-ar găsi imediat un serviciu.

Rata de activitate reprezintă raportul dintre populația activă și populația totală în vârstă de 15-64 ani, exprimat procentual.

Rata de ocupare reprezintă raportul dintre populația ocupată și populația totală în vârstă de 15-64 ani, exprimat procentual.

BIBLIOGRAFIE

Afonso A., J.M. Díaz Puente și F. Gallego, (2011). „¿Por qué se decide no emigrar? Un estudio de partida para el diseño de programas de desarrollo rural”. Ager. no 10. Aprilie 2011. Journal of Depopulation and Rural Development Studies: Pag. 157-181.

Brinkerhoff, Derick W and Azfar, Omar. (2006). Decentralization and Community Empowerment: Does Community Empowerment Deepen Democracy And Improve Service Delivery? Paper prepared for: U.S.Agency for International Development Office of Democracy and Governance.

Camarero și Sampedro, (2008). “¿Por qué se van las mujeres? El continuum de movilidad como hipótesis explicativa de la masculinización rural”, Revista Española de Investigaciones Sociológicas, 124, Pág. 73-105.

Cappo D 2002, Social inclusion initiative. Social inclusion, participation and empowerment. Australian Council of Social Services National Congress 28-29 Noiembrie, 2002, Hobart.

Cazorla, A. & De los Ríos, I. (2012). Rural Development as “Working With People”: a proposal for policy management in public domain. Madrid: Cazorla, A. & De los Ríos, I. Retrieved on March 29, 2012, from http://oa.upm.es/10260/1/WorkingWithPeople_2012.pdf.

Cazorla, A., De los Ríos, I., & Yagüe, J. (2011). Trabajando con la gente en los proyectos de desarrollo rural: una conceptualización desde el Aprendizaje Social. In J. Olvera, R. Mendoza, N. Pérez, & I. De los Rios, Modelos para el desarrollo rural con enfoque territorial en México (pp. 9–46). Puebla: Colegio de Postgraduados, UPM, AECID & AltreCosta-Amic.

Comisia Europeană, (2006 a). Study on Employment in Rural Areas (SERA, 2006)

Comisia Europeană, (2006 b). „Employment in rural areas: closing the jobs gap”. Commission staff working document. Accompanying document to the communication from the commission to the council and the european parliament.

Comisia Europeană, (2010). Employment and Social Inclusion. EU Rural Review. The Magazine from the European Network for Rural Development. Nr. 6.

Institutul Național de Statistică, Raportul AMIGO, Forța de muncă în România. Ocupare și șomaj, Trimestrul III, 2009, 2010

Lundholm, E. (2007): “New Motives for Migration? On Interregional Mobility in the Nordic Context”. Teză doctorală, Universitatea din Umeå (Suedia).

Programul pentru Dezvoltare al Națiunilor Unite, Raportul privind Dezvoltarea Umană (Human Development Report) 2011 -Sustenabilitate și Echitate: Un viitor mai bun pentru toți, 2011

Sáez, L. A., Pinilla, V. și Ayuda, M. I. (2001): “Políticas ante la despoblación en el medio rural: un enfoque desde la demanda”, Ager. no 1. Journal of Depopulation and Rural Development Studies: Pag. 211-232.

Sancho, J. și Reinoso, D. (2003): “Población y poblamiento rural de España: un primer análisis a la luz del censo de 2001”, Serie Geografica, 11, Pag. 163-176.

Wildemeersch, Danny. (2007). Social Learning Revisited: Lessons Learned from North and South. In Wals, Arjen E.J. edt. 2007. Social Learning Towards a Sustainable World. Wageningen Academic Publisher. Olanda.

Contact:

Sediul Național al Unității de Sprijin a Rețelei (USR)

Str. Clucerului nr. 35, et. 1, Sector 1, București, CP 011363

Tel/fax: 021 3171580, 021 3171581

E-mail: info@rndr.ro

Internet: www.rndr.ro

Acest material a fost realizat de Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale din România în cadrul proiectului „Înființarea și sprijinirea Rețelei Naționale de Dezvoltare Rurală”.

Aprilie 2012

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a Uniunii Europene

Departamentul Publicații USR

